

СТАНОВИЩЕ

на
проф. д-р Марин Русев,
катедра Регионална и политическа география,
Геолого-географски факултет, СУ „Св. Кл. Охридски“

относно

дисертационен труд на **Миглена Иванова Клисарова** на тема
**“Модели за пространствено развитие в България – концептуална
същност и проблеми (на примера на вторични областни центрове)”**
за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

Дисертационният труд е в обем от 177 страници основен текст. Списъкът с използваната научна литература включва 175 източника (в т. ч. 74 на кирилица и 101 на латиница). Освен тях са представени 16 нормативни документа и 16 електронни източника, използвани като базова информация по отделните аспекти на дисертационната тема. Основният текст е онагледен с 50 много добре изработени фигури (предимно диаграми и картограми), както и 18 съдържателни по отношение на темата таблици. Отделно в края на изследването са представени още 14 приложения, по-голямата част от които са пряко обвързани с изследването. Полезни за анализа и рецензирането на дисертационния труд са списъците с използвани съкращения, фигури и таблици.

Структурата на дисертационния труд включва увод, 4 основни глави, заключение с описание на авторовите приноси, литературна справка и приложения.

Изследването е посветено на актуален проблем от многоаспектна тематична област, засягаща регионалното развитие на България. Представено е през призмата на центрo-периферните отношения и

преследва прагматичните цели на пространственото моделиране. Като резултат е постигнато балансирано постепенно конкретизиране както на изследвания обект – от национални към регионални аспекти, така и на неговия основен предмет – от дифузната теория и организацията на пространството към съподчинено представяне на йерархични пространствени модели в страната. В този смисъл като препоръка за методологично усъвършенстване трябва да се посочи необходимостта от по-ясно разграничаване на формулираните в увода обект и предмет на изследването.

Дисертационното изследване на докторант Миглена Клисарова е извършено на високо научно ниво. Събраната актуална емпирична информация е сполучливо обработена с модерни изследователски методи. Получените резултати са поднесени в подходящ стил и с оригинална интерпретация. Демонстрира се много добро познаване на основни теоретични постановки в обществената география, пространствените изследвания, селищната структура и нормативната рамка на регионалното развитие в България.

Постигнато е оптимално съчетание на разнообразни изследователски методи, използвани както от фундаментални обществени научни направления, така и от редица проблемни междудисциплинарни области. Най-голяма значимост и принос в дисертационния труд имат разработените от докторанта пространствени модели, при които се определят гравитационните сили между първични и вторични центрове на различни йерархични нива – национално, районно и областно.

Трудът на докторанта се базира на достоверна и прецизно подбрана първична информация, което гарантира обективност на получените резултати и научна интерпретация на формулираните изводи. Приемам като същностни посочените от автора приноси.

Авторефератът пряко кореспондира със структурата и основните акценти на изследването и коректно отразява неговото съдържание.

Налице са и някои недостатъци, но те не трябва да се приемат като съществени за крайната оценка на дисертационния труд. Повечето от тях се отнасят до възможността от прецизиране на формулираните в увода задачи и свързаните с тях методи на изследване. При бъдещи проучвания и евентуално задълбочаване на анализа по темата е добре също да се помисли за възможно преранжиране на структурата, отнасящо се до втора и трета глава.

В заключение си позволявам да предложа на колегите от уважаемото Научно жури да оценят по достойнство дисертационния труд на докторант Миглена Иванова Клисарова и да гласуват за присъждането ѝ на образователна и научна степен „доктор“.

гр. София,
14.05.2018 г.

Рецензент:
/проф. д-р Марин Русев/